

[Jens Kristian Hansen.]

ret, hvilket blev bekræftet ved hr. Freddy Madsens indlæg i dag. Jeg vil gerne fastslå, at en sådan antydning ikke er rigtig, og samtidig bevise, at der ikke er tale om et hastværksarbejde. Og så skal jeg i øvrigt helt udelade septemberforliget i mit indlæg.

Der foreligger undersøgelser og prognoser foretaget af såvel den nuværende undervisningsminister som af de tre foregående. Der har været en generel debat i folketinget i april 1974. Der ligger forud for denne dato et analysearbejde både i planlægningsrådet for de højere uddannelser og i det centrale uddannelsesråd. Jeg skal heller ikke undlade at nævne PP II-redegørelsen. Der foreligger således et meget fyldigt materiale, der belyser problemerne omkring de længerevarende, videregående uddannelser.

Hertil kommer, at undervisningsudvalget på et heldagsmøde i august 1974 udarbejdede planer over, hvilket materiale der yderligere var behov for. Ved et heldagsmøde i folketingets undervisningsudvalg den 23. september i år på Marienborg afstak udvalget retningslinjerne for den videre planlægning af de længerevarende, videregående uddannelser, og det gjorde den i et udkast på ni punkter, hvor en totaldimensionering af tilgangen af de længerevarende, videregående uddannelser på maksimum 20.000 pr. år frem til 1980 er indeholdt. Jeg kan på socialdemokratiets vegne give tilslutning til det foreslåede udkast.

Tilgangen til de videregående uddannelser er steget meget kraftigt i de sidste ti år i takt med den stærke tilgangsforøgelse til gymnasierne og til HF-kurserne, og konsekvensen heraf er blevet et stærkt stigende udbud af kandidater fra universiteterne og de højere læreanstalter, der i de kommende år vil få store vanskeligheder ved at finde beskæftigelse.

I socialdemokratiet står vi ikke fremmed over for tanken om en regulering eller sagt med det rette ord styring af de videregående uddannelser, men vi tillægger det overordentlig stor betydning, at den unge i så vid udstrækning som muligt selv kan tage ansvaret for sin uddannelse, og vi er da heller ikke overbevist om, at den regulering, som staten kan foretage, er bedre end den, den unge selv udøver. Vi lægger derfor stor vægt på, at erhvervs- og studievejledning

udbygges på alle trin af uddannelsessystemet: i folkeskolen, i erhvervsuddannelsen og i de studieforberevende uddannelser, ligesom vi anser det for noget væsentligt, at vi får etableret en arbejdsmarkedsprognosevirksomhed vedrørende de langvarige uddannelser, og at arbejdsmarkedet og beskæftigelsesmulighederne for disse grupper søges udbygget i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og under medvirken af de faglige landsudvalg.

Vi ønsker at undgå en egentlig adgangsbegrænsning i videst muligt omfang, men som jeg før nævnte, står vi ikke fremmed over for en regulering af tilgangen til de videregående uddannelser. Tilgangen og hermed det samlede antal studerende og antallet af færdiguddannede må afstemmes efter den mængde ressourcer, som samfundet vil anvende på dette område, og de muligheder, der er for en meningsfuld beskæftigelse af de færdiguddannede.

Vi kan tilslutte os, at den totale ramme for tilgangen til de længerevarende videregående uddannelser frem til 1980 fastlægges til maksimum 20.000 studerende pr. år, hvilket svarer til ca. 27 pct. af hver årgang frem til 1980. Som det ses, arbejdes der nu med tal, et bestemt antal optagelsespladser, i stedet for som tidligere, hvor man har talt om procentdele af en årgang. Selv om årgangene i de næste år er ret stabile, er det mere enkelt at arbejde med absolutte tal fremfor en tilgangsramme i procent af en årgang.

En totaldimensionering er ingen adgangsbegrænsning og, skal jeg her indskyde, da slet ikke, når det maksimale tal ligger i overkanten af den virkelige tilgang. En totaldimensionering er ingen adgangsbegrænsning, men den giver mulighed for, at ministeren inden for den samlede tilgangsramme kan fastlægge optagelseskapaciteten ved de enkelte uddannelsesområder og uddannelsen. Vi kan tilslutte os, at ministeren får denne mulighed, men at det sker i samarbejde med folketingets uddannelsesudvalg.

Om strukturomlægningen af de videregående uddannelser vil jeg sige, at vi i socialdemokratiet ønsker et åbent og bevægeligt system for de videregående uddannelser, ligesom vi gør det for de uddannelser, der ligger foran, nemlig uddannelsen for de 16—19-årige. Vi peger på nødvendigheden af, at